

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 32 (734)

2015 m. gruodžio 5 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

DRUSKININKUOSE

startavo Lynų kelias, duris atvėrė išskirtinis
viešbutis FLORES ir SPA centras

4–5p.

Lynų kelio atidarymo simbolinę juostelę perkirpo (iš kairės) Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo direktorius Virginijus Šmigelskas, Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas, Šveicarijos įmonės „Bartholet Maschinenbau“ AG vadovas Rolandas Bartholetas, UAB „Kautra“ vadovas Linas Skardžiukas, susisiekimio viceministras Algis Žvaliauskas

Romo Gurklio nuotr.

Varėnos krašte lankėsi UNESCO ekspertas

Pristatytas unikalus dzūkų paveldas, kurį verta įrašyti į UNESCO paveldo sąrašus _____ 6 p.

Verslininkams padėkota renginiu ir apdovanojimais

Akmenės rajono savivaldybės dėmesys verslui _____ 7 p.

Vytautas Slabys: „Daugiau savarankiškumo, didesnė atsakomybė“

Kasdieniai seniūnų rūpesčiai ir Bubių seniūnijos pokyčiai _____ 14 p.

DRUSKININKUOSE STARTAVO

Lynų kelias, duris atvėrė išskirtinis viešbutis *FLORES* ir SPA centras

Viešbučio FLORES atidaryme dalyvavo Seimo nariai, Lietuvos savivaldybių asociacijos viceprezidentai, gretimų rajonų merai, viešbučio kūrėjai ir statytojai, Druskininkų tarybos ir bendruomenės nariai

Lapkričio 27 d. Lietuvos turizmo sostinėje – Druskininkuose – startavo analogų Lietuvoje neturintis Lynų kelias, sujungęs du lankomiausius kurorto objektus – miesto centre esantį Vandens parką ir „Snow Areną“. Tą pačią dieną duris atvėrė UAB Druskininkų sveikatinimo ir poilsio centrai AQUA priklausantis išskirtinio interjero viešbutis FLORES. Visas centro AQUA kompleksas nuo šiol sujungtas stiklinėmis galerijomis.

Kaip teigė Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas, savivaldybės, verslininkų ir visos bendruomenės pastangomis įgyvendinti išskirtiniai projektai sukurs pridėtinę vertę ir kurortui, ir visai valstybei. „Tarptautinėje turizmo rinkoje labai svarbu išsiskirti, pasiūlyti naujovių. Nuolat ieškome būdų, kaip sukurtą infrastruktūrą padaryti dar patrauklesnę, turime ambicingų planų, tad Druskininkai ir ateityje tikrai nudžiugins unikaliais projektais“, – kalbėjo R. Malinauskas.

Lynų kelias, kylantis į 45 metrų aukštį, druskininkiečiams ir kurorto svečiams leis iš miesto centro vos per kelias minutes persikelti į kitoje Nemuno pusėje esantį žiemos pramogų kompleksą „Snow Arena“ ir pasigrožėti Druskininkų apylinkių panorama. Pasak mero R. Malinaus-

ko, Lynų keliui įrengti prireikė 2,3 kilometro specialaus 4 cm skersmens lyno, kurio bendras svoris yra apie 11 tonų. Prie šio projekto plūšo Lietuvos, Šveicarijos, Italijos specialistai. „Galiu drąsiai pasakyti, kad šiam projektui buvo pasitelkti patys moderniausi saugos, technologiniai ir inžineriniai sprendimai, tad natūralu, kad neapsieita be užsienio profesionalų pagalbos“, – sakė Druskininkų savivaldybės vadovas.

Lynų kelias pritaikytas ir judėjimo negalią turintiems druskininkiečiams bei kurorto svečiams. Neįgalieji galės be vargo patekti į gondolas – ši galimybė buvo numatyta nuo pat projekto pradžios. Gondolose įrengtos sėdynės yra atverčiamos, kad žmonės su neįgaliumų vežimėliais galėtų patogiau įvažiuoti į kabiną.

Skaičiuojama, kad per valandą Lynų keliu galės pasinaudoti iki 240-ies keleivių. Į abi puses kursuos keturios gondolos, kiekvienoje gondoloje tilps dešimt keleivių. Bilieto kaina į abi puses – 5 eurai.

Taip pat atidarytas Druskininkų sveikatinimo ir poilsio centrai AQUA priklausantis išskirtinio rytietiško stiliaus viešbutis FLORES su ypatingais apartamentais ir SPA centras. Tokio prabangaus, rytietiško stiliaus viešbučio Lietuvoje niekur nėra – viešbučio dizaineriai sukūrė

2014 m. lapkričio 7 d. Druskininkų savivaldybės meras R. Malinauskas pirmasis įkelto kapsulės duobę įdėjo betono. Prabėgus metams ir 20 dienų keltas jau kėlė pirmuosius svečius

išskirtinį interjerą, dvelkiantį prabanga ir harmonija, o interjero detalės pagamintos rankomis ir atplukdytos iš tolimųjų egzotiškųjų Rytų. Džiunglių augalija, šimtametė raižyta mediena, jūros bangų nuglundinti akmenėliai, žmogaus rankomis pinti bambukų, bananų ir nendrių kilimai – visa tai ras naujojo viešbučio svečiai. Naujame žiemos sode ir SPA centre kiekviena interjero detalė svečius nukels į Balio salą Indonezijoje. SPA centre bus atliekamos procedūros ant išskirtinių vandens masažinių stalų, tropikų lietaus plaunamų gultų ir marmuro luitų.

Atidarius naująjį viešbutį ir SPA centrą visas centro AQUA kompleksas – Vandens parkas, centrinė miesto gydykla ir viešbučiai – yra sujungtas stiklinėmis galerijomis. Nuo šiol lankytojai neišeidami iš pastato galės naudotis visomis teikiamomis paslaugomis: vandens pramogų parku, Gydyklų procedūromis, SPA centrų teikiamomis paslaugomis, sporto klubu, boulingu, naktiniu klubu, išskirtinai kokybiškomis apgyvendinimo ir maitinimo paslaugomis.

„Viešbučio AQUA užimtumas pastaraisiais metais siekė daugiau kaip 90 procentų, todėl jautėme poreikį investuoti į centro plėtrą įrengiant naują viešbutį, kuris leistų patenkinti net išrankiausių svečių poreikius. Viešbutyje įrengti 48 kambariai, kuriuose vienu metu galės apsistoti net 124 svečiai“, – sėkminga centro plėtra džiaugėsi Sveikatinimo ir poilsio centro AQUA direktorius Edmundas Antanaitis.

Centro AQUA investicijos į FLORES viešbutį ir SPA centrą siekia 5,3 mln. eurų.

Lynų kelias nutiestas iki „Snow Arenos“, kurią reprezentuoja ir didžiausias LIKE simbolis

Lynų kelio projektas visuomenei buvo pristatytas 2012 m., 2014 m. viešą konkursą dėl nuomos sutarties laimėjo transporto srityje didelę patirtį turinčios bendrovės „Kautra“ dukterinė įmonė „Kautos keltuvai“. Tų pačių metų lapkritį aikštelėje prie Vandens parko buvo įkasta simbolinė kapsulė, žyminti oficialią Lynų kelio projekto statybos darbų pradžią. Bendra projekto vertė siekia 3,9 mln. eurų. Projektas įrengtas Klimato kaitos specialiosios programos, privataus operatoriaus ir Druskininkų savivaldybės lėšomis.

Viešbučio dizainerė sukūrė išskirtinį interjerą, kurio detalės pagamintos rankomis ir atplukdytos iš tolimųjų egzotiškųjų Rytų

Vykusioje spaudos konferencijoje dalyvavo projektų kūrėjai ir vadovai

Romo Gurklio nuotraukos

LANKĖSI UNESCO EKSPERTAS

Varėnos rajono meras A. Kašėta (dešinėje) padėkojo UNESCO ekspertui R. Smeetui už parodytą dėmesį Varėnos kraštui

Varėnos krašte viešėjo UNESCO ekspertas, Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos sekretorius Rieksas Smeetas. Ekspertui buvo pristatytas unikalus šilų dzūkų nematerialus kultūros paveldas, kuris yra vertas įrašyti į UNESCO paveldo sąrašą. Svečias turėjo puikią galimybę susipažinti su šiuose kaimuose tebegyvuojančiomis senovės dzūkų tradicijomis, amatais, papročiais. Jis ne tik susidomėjęs klausė autentiškų dzūkų dainų, išbandė amatus, bet ir pasivažiavo dzūkišku kulinarijos paveldu. Viešnagės metu buvo aptarta nykstančių šilų kaimų problema, kurie sparčiai tuštėja ir kyla grėsmė išnykti ir juose tebegyvuojančioms tradicijoms.

Svečias, lydimas Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato Kultūros programų vadovės Mildos Valančiauskienės, Lietuvos liaudies kultūros centro direktoriaus pavaduotojos, Etninės kultūros skyriaus vedėjos Vidos Šatkauskienės ir darbuotojos Skirmantės Ramoškaitės, aplankė Zervynų, Musteikos, Margionių ir Marcinkonių kaimus. Juos svečiams įdomiai pristatė Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos Viešųjų ryšių skyriaus vyr. specialistė Ona Drobelenė ir Varėnos rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotoja Regina Svirskienė.

Po etnografinį, deja, sparčiai nykstantį, Zervynų kaimą svečių delegaciją lydėjo Zervynų kaimo bendruomenės atstovas Algis Svirnelis. Ekspertas nuoširdžiai domėjosi vietinių žmonių gyvenimo būdu, tradicijomis, tradicine medine architektūra. Keturiasdešimt aštuonių medinių sodybų Zervynų kaimas yra unikalus ir ne be reikalo dažnai vadinamas Lietuvos perlu. Dauguma kaimo pastatų suręsti iš gulsčių rąstų, kurie yra kirsti tik kirviu, ūkinių pastatų pamatai sukalti iš medinių trinkų. Prie kai kurių Zervynų pirklių kabo prikaltos lentelės su užrašais „Architektūros paminklas. Sodyba saugoma valstybės“. Zervynų kaime ypatingi ne tik trobesiai, bet ir kryžkelėse stovintys aukšti kryžiai, papuošti baltomis „prijuostėlėmis“. Jų kaime – septyni ir kiekvienas iš jų turi savo istoriją. Bet, žinoma, didžiausia šio kaimo vertybė yra žmonės, kurie saugo ir puoselėja senolių tradicijas.

Musteikos kaime svečiai lankėsi Bitininkystės muziejuje. Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direktijos amatų meistras Romas Norkūnas papasakojo apie drevinę bitininkystę, parodė, kaip senieji bartininkai geiniu kopė iki drevės, pavaišino medumi iš drevių.

Margionių kaimo klotimo teatre UNESCO atstovas susižavėjęs klausėsi kaimo dainorėlių ir Marcinkonių kultūros centro direktorės Rimutės Avižinienės atliekamų dzūkiškų dainų, vaišinosi karšta arbata ir „grybų ausytėmis“. Svečių itin sudomino Margionių kaime dar gyva ir puoselėjama tradicija ypač pagarbiai ir gražiai pagerbti mirusiuosius – aštuonias dienas kaimo kapinaitėse kūrenant Vėlinių laužus ir nuoširdžiai meldžiantis. Ši tradicija yra išlikusi tik Margionyse ir Zervynose.

Čepkelių valstybiniame gamtiniame rezervate, lydimi Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direktijos vyr. specialisto Gintauto Kibirkišio, svečiai pasivaikščiojo gamtiniu mokomuoju pėsčiųjų taku. Svečių sudomino išgirsta informacija, kad šilų dzūkų gyvenimas nuo senų senovės neatsiejamas nuo Čepkelių raisto, taip pat vietinių gyventojų santykis su juos supančia unikalia gamtine aplinka. Svečias aplankė ir kitas dzūkų krašto savitumus puoselėjančias vietas.

Tautodailininkės Rūtos Sakalienės etnografinėje sodyboje Marcinkonyse surengtame susitikime dalyvavo Varėnos rajono meras Algis Kašėta ir Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direktorius Eimutis Gudelevičius. Čia svečiai ne tik stebėjo tik Dzūkijoje kepamo kulinarijos paveldo – grikinės babbkos – gaminimo procesą, bet ir kiekvienas turėjo puikią progą pamaišyti tešlą būsimai grikeinei babbkai.

Varėnos rajono meras Algis Kašėta padėkojo UNESCO ekspertui Rieksui Smeetui už parodytą dėmesį ir apsilankymą Varėnos krašte. Rajono vadovas pažymėjo, kad šilų dzūkų nematerialusis kultūros paveldas yra unikalus dalykas, kuris ne tik puoselėjamas, bet ir skiriama itin daug dėmesio jam išsaugoti.

Susitikime kalbėta apie didelę būtinybę saugoti ir ateities kartoms perduoti unikalius nematerialaus kultūros paveldo dalykus ir svarbią UNESCO misiją – palaikyti pasaulio paveldo sąrašą, į kurį įrašytos svarbios istorinės ar gamtinės vietos ir kurių išsaugojimas yra svarbus visam pasauliui. Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos sekretorius Rieksas Smeetas dėkojo už puikią pažintinę kelionę ir galimybę susipažinti su unikaliomis šilų dzūkų tradicijomis.

Svečias turėjo puikią galimybę susipažinti su kaimuose tebegyvuojančiomis senovės dzūkų tradicijomis, amatais, papročiais

A. PABEDINSKIENĖ: „Finansavimą bendruomenėms pavyko padidinti beveik 300 tūkst. eurų“

Lapkričio 27 d. į Kėdanius iš visos šalies susirinko bendruomenių atstovai. Čia vyko tradicinė bendruomenių kultūros šventė „Tai mes“. Dalyviai šventės svečius džiugino tautiniais meniniais pasirodymais, kūrybiškais žaidimais ir varžytuvėmis, konkursais, gardžiais tautinio paveldo patiekalais ir nuotaikingomis dainomis. Šventėje ne tik išrinktas gražiausias tautinis kostiumas, bet svečiai vietoje buvo mokomi žiesti puodus, austi, drožti iš medžio.

Šventės globėja socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta Pabedinskienė, dėkodama bendruomenėms už gražias iniciatyvas, pabrėžė, kad bendruomenės yra ta visuomenės ląstelė, kuri jungia žmones, padeda rasti geriausius sprendimus kiekvienam, nes jų nariai yra arčiausiai žmogaus. „Šiandien mes susirinkome kartu su bendruomenėmis pabūti kartu, pamatyti, kokie mes esame panašūs ir kartu skirtingi, kokie esame kūrybiški, išradingi, dainingi, ir svarbiausia, vieningi, nes tik būdami ir dirbdami kartu mes pasieksime geriausių rezultatų, – sakė ministrė. – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ypatingą dėmesį skiria bendruomeninėms organizacijoms – kaip vienai svarbiausių nevyriausybinių organizacijų, sutelkiančių vietos žmones ir atstovaujančių jų prioritetams. Ministerija savo ruožtu siekia stiprinti bendruomenių veiklą ir įgyvendina Vietos bendruomenių savivaldos programą, todėl šiemet padidino finansavimą bendruomenėms.“

2015 m. Vietos bendruomenių programai įgyvendinti skirta 289 620 eurų, pernai – 2,6 mln. eurų. Šioje programoje dalyvauja visos 60 savivaldybių (apie 550 seniūnijų). Pasak A. Pabedinskienės, 2016 m. bendruomenėms numatoma skirti ypatingą dėmesį, juolab kad 2016-ieji paskelbti Vietos bendruomenių metais. Ministerija kitąmet numato įgyvendinti naują bendruomenių veiklos finansavimo modelį, kai konkurso būdu bus

finansuojami bendruomeninių organizacijų veiklos projektai, skirti bendruomenių veiklai stiprinti. Lietuvoje veikia per 1800 bendruomeninių organizacijų, kurių didžioji dalis (per 1500) yra kaimo bendruomeninės organizacijos.

Agentūrai „Factum“ pateikti kelių tūkstančių visos Lietuvos bendruomenių atstovų sudainuotų liaudies dainų popuri garso ir vaizdo įrašai tikintis, kad tai bus įregistruota kaip Lietuvos rekordas „Masiškiausias liaudies dainų popuri dainavimas“. Keletas tūkstančių jaunų ir pagyvenusių bendruomenių narių kartu sutartinai dainavo „Ant kalno mūrai“, „Daug daug dainelių“, „Ant kalno karklai siūbavo“, „Balnokim, broliai, žirgus“ ir „Ant kalno klevelis stovėjo“. „Buvo tiesiog nuostabu kartu su keliais tūkstančiais iš visos Lietuvos atvykusių bendruomenių narių dainuoti vieningai, vienu balsu lietuvių pamėgtas dainas, – kalbėjo socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta Pabedinskienė. – Tikiu, kad mūsų bendras dainavimas dar labiau mus subūrė, sujungė bendriems siekiams.“

Vykusiam bendruomenių sąskrydyje socialinės apsaugos ir darbo ministrė kartu su beveik 30 savivaldybių merais, vicemerais, kitais vadovais pasirašė bendrą rezoliuciją, kuria ateinančiais Bendruomenių metais įsipareigojo dar aktyviau skatinti vietos bendruomenes, skirdami joms ne tik finansinę pagalbą, bet ir tęsdami pradėtas tradicijas, rengdami informacines laidas, kampanijas, kurios gausintų bendruomenių gretas.

„Ministerija tikrai tęs pradėtą bendruomenių paramos programą, globos jau tradicija tapusį Bendruomenių sąskrydį, remis ir kitas tiek nacionalines, tiek vietines bendruomenių iniciatyvas“, – pažymėjo ministrė A. Pabedinskienė. Bendruomenių sąskrydyje dalyvavo per 2000 visos Lietuvos bendruomenių narių. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija kasmet bendruomenių projektams skiria beveik 3 mln. eurų.

RAUDONDVARYJE PAGERBTI PAKAUNĖS KRAŠTO KŪRĖJAI

EDMUNDAS MALIŠAUSKAS

Raudondvario menų inkubatorijoje įvyko Kauno rajono 60-mečio minėjimas, kuriame padėkota įvairių kartų žmonėms – šio krašto kūrėjams, o keturiems jų įteikti Garbės ženklai. Antro lygio Kauno rajono Garbės ženklas įteiktas Paštuvos Šv. Barbaros bažnyčios klebonui Virgijui Dudoniui, kuris sėkmingai sutelkė bendruomenę sudegintos bažnyčios atstatymo darbams. Darbštus dvasininkas vadovauja dar dviem parapijoms – Vilkijos Šv. Jurgio ir Seredžiaus Šv. Jono Krikštytojo. Trečio lygio Garbės ženklu apdovanotas Antanas Obcarskas. Zapyškyje gimęs ir Garliavoje gyvenantis tapytojas yra vienas žinomiausių Pakaunės krašto menininkų, kurio darbai vertinami tarptautiniu mastu. A. Obcarskas surengė 19 personalinių parodų šalies ir užsienio dailės galerijose, dalyvavo daugiau nei 70-ųjų grupinių parodų, pelnė apdovanojimų Lietuvoje, Vokietijoje, JAV.

Trečio lygio Garbės ženklai taip pat įteikti Inutei Strašinskieni ir Vytiui Sinkevičiui. I. Strašinskienė yra žinoma etninės kultūros puoselėtoja, jos vadovaujamas Ežerėlio kultūros centras 2014 m. pripažintas geriausiu šalyje. Ežerėlio girininkijos girininko pavaduotojas Vytautas Sinkevičius įdėjo daug pastangų, kad būtų deramai įamžintas pokario partizanų admini-

mas, organizavo Drapakampio kaime esančios partizanų žeminės atnaujinimo darbus. Kauno rajono meras Valerijus Makūnas dėkojo buvusiams rajono vadovams (**nuotr.**), įvairių kartų žmonėms – šio krašto kūrėjams. „Patriotizmas, darbštumas, bendruomeniškumas visada buvo svarbiausios mūsų krašto varomosios jėgos, todėl šiandien turime kuo didžiulius, o labiausiai – žmonėmis“, – pabrėžė meras.

Šiemet Kauno rajonas už sparčiausią verslo plėtrą pelnė Lietuvos savivaldybių asociacijos įsteigtą „Aukštinę krivulę“. Lietuvos savivaldybių indeksą sudarantys Laisvosios rinkos instituto ekspertai jau ketvirtus metus Kauno rajonui skiria daugiausia balų. Renginyje buvo parodytas filmas apie Kauno rajoną (autorius Saulius Novikas), pristatyta didelės apimties knyga „Pakaunės dešimtmečiai“ (sudarytojas Petras Garnys), koncertavo geriausi rajono meno kolektyvai. Kauno apskritis (pavietas) istorijos šaltiniuose minima jau 1495 m., tačiau ilgą laiką tai buvo nepastovus administracinis vienetas. 1919 m. Kauno apskrįčiai priklausė 14 valsčių. Dabartinė Kauno rajono savivaldybės teritorija buvo suformuota 1955 m., panaikinus Vilijampolės rajoną, o vėliau prie jos prijungus dalį Panemunės ir Vilkijos rajoną.

„Daugiau savarankiškumo, didesnė atsakomybė“

„Ivyko dešimtoji Šiaulių apskrities seniūnų sueiga, per kurią apžvelgėme seniūnijų veiklą, savivaldos plėtrą ir gyventojams svarbius klausimus, pasidalijome patirtimi, pagerbėme mums padedančius žmones“, – sako Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos viceprezidentas, Šiaulių rajono Bubių seniūnijos seniūnas Vytautas Slabys (nuotr.).

PRADŽIA GIMĖ NETIKĖTAI

V. Slabys ir pats nusistebi, kaip prieš dešimt metų viskas netikėtai prasidėjo. Viską lėmė viena kelionė su Atkuriamojo Seimo nariu Klemu Inta. Tada V. Slabys jau buvo išrinktas Seniūnų asociacijos viceprezidentu. „Toje kelionėje ir išsirutuliojo kalba, kad reikėtų rengti Šiaulių apskrities seniūnų sueigas ir jose aptarti visiems rūpimus klausimus, – prisimena seniūnas. – Po to pokalbio nuvažiavau į Naująją Akmenę, kur Klemas dirbo seniūnu, ir dar sykį aptarėme būsimą apskrities seniūnų susitikimą. Pirmasis mūsų susitikimas ir įvyko Akmenės rajone, prie Virvytės. Taip gimė tradicija kiekvienais metais abėcėlės tvarka kiekvienoje apskrities savivaldybėje susirinkti, pasikviesti ministerijų, Seimo atstovus, kitus pareigūnus, kurie padėtų išsiaiškinti aktualesnius klausimus. Pavyzdžiui, sprendžiame socialinius klausimus, kviečiamės atstovą iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Jei iškyla seniūnijos veiklos organizavimo klausimų, kviečiamės atstovus iš Vidaus reikalų ministerijos, Seimo. Ne vieną kartą mūsų susitikimuose dalyvavo ir Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro jau buvęs vadovas Bronius Kleponis. Ir šiemet jį pasikvietėme. Kadangi ši sueiga jubiliejinė – dešimtoji – norėjome jai suteikti daugiau šventiškumo, pagaminome mūsų jubiliejinę sueigai skirtus ženklukus „Šiaulių apskrities seniūnų sueigai 10“.

UŽ SAVARANKIŠKUMĄ

Šiaulių apskrityje yra septynios savivaldybės, kuriose yra 60 seniūnijų. Pašnekovo teigimu, vienos savivaldybės seniūnijos turi daugiau savarankiškumo, kitose mažiau. „Daugiau savarankiškumo turi Radviliškio, Kelmės rajonų seniūnijos. Turime tradiciją į Šiaulių krašto seniūnų sueigas kviešti savivaldybių vadovus. Savivaldybių vadovams, kurių vadovaujamos savivaldybės seniūnijos turi mažiau savarankiškumo, siūlome daugiau veiklos ir finansinio savarankiškumo perduoti seniūnijoms, o atlaisvintą nuo perduotų funkcijų laiką skirti svarbesniems klausimams, – patirtimi dalijasi V. Slabys, seniūnu dirbantis jau šešioliktus metus. – Aš esu už didesnį seniūnijų savarankiškumą. Tik, deja, yra seniūnų, kurie to savarankiškumo nenori. Kuo daugiau savarankiškumo, tuo didesnė atsakomybė. Juk pinigai iš biudžeto šiaip sau neskiriami. Jie ateina kartu su funkcijomis.“ Seniūnijų veiklos ir finansinis savarankiškumas, seniūno teigimu, turėtų teigiamą įtaką gerinant kriminogeninę situaciją, mažinant korupciją, nes sudarytų galimybę labiau įtraukti vietos bendruomenę į bendrų reikalų tvarkymą, didintų suinteresuotumą ir darytų bendruomenės gyveni-

mą atviresnį, skaidresnį, o viešumas skirstant biudžetą vietos reikmėms skatintų didesnį tarpusavio pasitikėjimą ir bendradarbiavimą. „Didesnis seniūnijų savarankiškumas turėtų teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir plėtrai, nes būtų sukurta skaidri, konkurencinga ir patraukli aplinka, garantuojanti vietos bendruomenės projektų įgyvendinimą ir pritraukianti investicijas. Verslo suinteresuotumą skatintų ir galimybė savo poreikiams panaudoti sutvarkytą infrastruktūrą ir draugišką bendruomenės tarpusavio santykių atmosferą, grindžiamą pasitikėjimu ir viešumu, – svarsto pašnekovas. – Savarankiškumas reikalingas ir tam, kad galėtume teikti projektus, nes dabar mes tokios galimybės neturime. Seniūnijos yra savivaldybių administracijų filialai. Civilinis kodeksas numato, kad filialai gali atlikti visas juridinio asmens funkcijas, bet daugelis savivaldybių administracijų perduoda tik mažą dalį funkcijų. Mums sako: tai darykite per bendruomenes. Tai ir darome, bet, manau, geriau būtų, jei ir seniūnijos nebūtų paliktos nuošaly“.

UŽ TIESIOGINIUS RINKIMUS

V. Slabys palaiko tiesioginių seniūnų rinkimų idėją. Žinoma, grėsmių esama. Juk gali taip atsitikti, kad bus išrinktas tam darbui gebėjimų neturintis žmogus. Seniūnui reikalinga kvalifikacija vykdyti viešąjį administravimą, atlikti notarinius veiksmus, sugebėti organizuoti seniūnijos veiklą ir su žmonėmis bendrauti.

Tačiau tiesioginiai seniūnų rinkimai reikalauja ir įstatymo pataisų. „Kas iš to, jei seniūnas bus tiesiogiai išrinktas, bet nebus pakoreguoti įstatymai dėl seniūnų veiklos ir finansinio savarankiškumo. Ką seniūnas, kad ir tiesiogiai išrinktas, be įgaliojimų ir finansų padarys? Nieko“, – pabrėžia pašnekovas. V. Slabio manymu, šiuo metu Lietuvoje egzistuojantis savivaldos modelis yra nepakankamai decentralizuotas. „Savivaldos modelis nėra paremtas piliečių valia. Yra didelės atotrūkis tarp savivaldybės vadovaujančių politikų ir kasdienes problemas turinčių spręsti gyventojų. Dažnai vietos politikai bijo didesnio žmonių dalyvavimo vietos politikoje, – svarsto seniūnas. – Nesu dviejų savivaldos pakopų šalininkas, manau, kad žemesniosios pakopos tarybos narių funkcijas puikiai atlieka seniūnaičiai. Šiaulių apskrities seniūnijose yra 292, o Šiaulių rajono – 63 seniūnaičiai. O dar didelės seniūnijos pagalbinių yra kaimo bendruomenės. Jų Bubių seniūnijoje turime keturias. Tačiau bendruomenėse slypinčią jėgą išnaudoti neretai trukdo ir savivaldos įstatymai, ir savivaldybių požiūris. Dažniausiai žmonėms patiems „savo kiemo“ viešųjų reikalų tvarkyti neleidžiame. Aktyvius, neabejingus gatvės, kvartalo, kaimo ar parapijos, galiausiai miesto reikalams žmones tokia sistema gniuždo ir stabdo nuo tikrosios savivaldos kūrimo.“

V. Slabio teigimu, seniūnijos, turinčios teisės aktų suteiktus įgaliojimus, atliekančios jiems pavestas administravimo funkcijas ir atsakingos už šių funkcijų įgyvendinimą, kartu su išrinktais bendruomenių atstovais seniūnaičiais galėtų atlikti pirminio savivaldos lygio funkcijas. Tai sudarytų galimybę įgyvendinti pagrindinius principus, kuriais grindžiama vietos savivalda: viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę, bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo, savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus, tiesiogiai jiems dalyvaujant rengiant ir svarstant sprendimų projektus, skatinant kitas pilietinės iniciatyvos formas, diegiant savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remiant asociacijų iniciatyvas, susijusias su viešųjų reikalų tvarkymu, veiklos skaidrumo.

„Seniūnas turėtų veikti kaip bendrinantis organizatorius, skatinantis gyventojų iniciatyvas, motyvuojantis gyventojus dalyvauti pokyčių valdytume, šaukiantis seniūnaičių ar seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyventojų, įmonių, organizacijų, verslo ir nevyriausybinį organizacijų atstovų sueigas, organizuojantis vietos gyventojų problemų sprendimą. Prireikus apibendrinantis sueigoje pateiktas pastabas, pasiūlymus ir juos teikiantis savivaldybės administracijos direktoriui arba organizuojantis gyventojų susitikimus su savivaldybės ar valstybės institucijų ir įstaigų vadovais“, – mintimis dalijasi Bubių seniūnijos seniūnas V. Slabys.